

hloubení. Účel vědy pošinut byl z cílů ryze praktických na pole theoretické, poznání pravdy samo o sobě stalo se předním účelem badatelským. Tím samým byla nutna ovšem dělba jednotlivých disciplin až dosud neorganních a jen z praktických důvodů v kameralistice soustředěných, zejména oddělení věd právních od národohospodářských a technologických atd., i okleštění vědy od různých pouček a regulí, jimž název samostatných věd vůbec nepřísluší. Další pokrok v tomto směru jest úkolem budoucnosti. Věda nesmí býti zbavena svého ryze poznatkového rázu a nesmí klesnouti na služku zájmů politických a třídních. Avšak svobodu učení hájiti třeba nejen směrem nahoru, nýbrž i směrem dolů, a obrana proti těmto útokům z dola při dnešním sdemokratisování společnosti jest snad ještě nutnější a žádoucnější.

C. H.

Zemědělské zákony a jiné předpisy týkající se zemědělství v království Českém. Soustavně uspořádal a výkladem opatřil J. U. Dr. Fr. Fiedler. Svazek *druhý*. 1902, str. 427.

Ve 2. svazku obsaženy jsou další předpisy právní, týkající se zemědělství. Část VII. zahrnuje »péči o stromoví«, již dlužno přesně lišiti od »ochrany lesů«, v VI. části 1. svazku projednáváné. Veřejná opatření, směřující k šíření pěstování stromoví, týkají se jednak podpor udělovaných k zakládání ovocných školek a zalesňování pustých pozemků, jednak předpisů o tom, že silnice osázeny býti mají stromořadím. V dalších částech uvedeny jsou předpisy o myslivosti v království Českém a o právu nositi zbraň, o právu rybolovu, výkonu tohoto práva a ochraně rybářství hledíc k jinému užívání vod, a v části X. zvláště obsírně pojednáno o zemědělských melioracích. Vytknuv se zřetelem na vývoj zákonodárství o melioracích v Předlitavsku, které druhy opatření právních mezi zemědělské meliorace čítati lze, vyložil autor všeobecné předpisy vodního práva, právní a hmotné výhody pro meliorační podniky, předpisy o hrazení bystrin, o podpoře meliorací drobných, úvěru melioračním a kulturní službě technické. V následující části pojednal o daních a poplatcích zemědělství se týkajících, a seřadil soustavně platné předpisy nejen o dani pozemkové, nýbrž v potřebné míře i o dani domovní, osobní dani z příjmu, poplatcích z převodů majetkových a o poplatkových úlevách pro scelování pozemků. Část XII. obsahuje opatření k podpoře úvěru zemědělského, dotýkajíc se zejména veřejných ústavů pro úvěr zemědělský a podpory konversí hypotekárních zápůjček; další oddíl přináší veškeré předpisy právní o svépomocných družstvech v zemědělství a poslední, čtrnáctá část, dotýká se pojištění starobního, uvádějíc stanovy zemského pojišťovacího fondu císaře Františka Josefa I., jenž pojištění pro případ stáří provádí tak výhodně, že by právě maloročníci měli poskytovaných výhod co nejvíce využívat pro sebe, svou rodinu a po případě pro čeled. Obvyklý výměnek bylo by pak lze tak omeziti v zájmu přejímatele statku i v zájmu jisté osobní neodvislosti výměnkáře, že by se nejevil již tou měrou tísnivým jak tomu nyní bývá. —

Jednotlivé oddíly druhého svazku jsou provázeny stručnými, instruktivními úvody i výklady, právní ustanovení dotýčná jsou soustavně seřaděna a celé uspořádání látky vykazuje tytéž přednosti, na které jsme již při 1. svazku upozornili (v. Sborník II, 243).

Schstr.

Ad. Wagner: Die sozialen und wirthschaftlichen Gesichtspunkte, welche für einen wirksamen Schutz der deutschen Landwirthschaft im Bereiche der Zollpolitik massgebend sind.

Pod tímto názvem měl proslulý berlínský professor Ad. Wagner přednášku v Jednotě opravců berních a hospodářských, jež vydána byla též tiskem. V úvodě zmiňuje se nejprve o svých pochybnostech, než se k této přednášce vůbec odhodlal. Pochybnosti ty byly dvojího rázu: jednak máli jakožto pouhý theoretik hovořiti o otázce čistě praktické, jednak máli jakožto muž vědy, jehož povinností jest ve všech sporných otázkách zaujati stanovisko přísné